

СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ

ЛЮДСЬКИЙ ВИМІР

31 жовтня 2024 року
Монреаль, Канада

Ми прагнемо сприяти міжнародному миру та безпеці, а також підтримувати міжнародне право.

Ця Міністерська конференція зібрала разом представників із різних куточків світу, включно з міністрами закордонних справ, іншими високопосадовцями країн, експертами з різних міжнародних організацій та представниками громадянського суспільства, щоб просувати спільне бачення, сформульоване у Спільному комюніке про основи миру, оприлюдненому на Саміті з питань миру в Україні, який відбувся у Швейцарії 15–16 червня 2024 року, а також обмінятися досвідом.

Ця конференція допомогла визначити ключові елементи дорожньої карти (Монреальських зобов'язань), керуючись міжнародним правом прав людини та міжнародним гуманітарним правом, з метою повернення військовополонених, незаконно затриманих цивільних осіб та незаконно депортованих або примусово переміщених дітей. Вона була організована з метою розробки практичних і конкретних рішень для підтримки всіх етапів повернення незаконно затриманих або депортованих осіб, включно з доступом до таких осіб та оцінкою умов утримання, механізмами повернення, а також ефективною підтримкою реінтеграції та реабілітації.

Ми єдині у визначенні спільного комплексу принципів, якими ми будемо керуватися в подальшій роботі. Ми підтверджуємо нашу непохитну підтримку перемоги України, засновану на повазі до суверенітету, незалежності й територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включно з її територіальними водами, а також до невід'ємного права України на самооборону. У зв'язку з цим ми засуджуємо будь-яку країну, яка допомагає Росії посилювати її загарбницьку війну, що погіршує гуманітарну ситуацію та продовжує страждання цивільного населення.

Ми підтверджуємо нашу відданість поверненню всіх військовополонених, незаконно затриманих цивільних осіб та незаконно депортованих або примусово переміщених дітей.

Ми визнаємо вирішальну роль людського виміру, як зазначено у Спільному комюніке щодо основ миру, у досягненні всеохопного, справедливого й тривалого миру.

У світлі загарбницької війни Росії проти України, що триває, і тяжких людських наслідків, які вона спричиняє, ми підтверджуємо нашу колективну відданість дотриманню міжнародного права, зокрема міжнародного гуманітарного права, та прав людини. Ми наголошуємо на нагальній потребі захисту цивільних осіб, зокрема тих, хто був незаконно затриманий, військовополонених та груп у вразливих ситуаціях, включно з жінками та дітьми.

Підсилюючи колективне зобов'язання дотримуватися міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевських конвенцій, ми підкреслюємо роль міжнародних і неурядових організацій із нейтральними, неупередженими та незалежними мандатами як ефективних посередників, а також важливу роль держав, які беруть участь у дипломатичних заходах і надають допомогу та послуги з підтримки незаконно затриманим українським громадянам.

У зв'язку із серйозним занепокоєнням щодо поводження з українськими військовополоненими та незаконно затриманими цивільними особами, на яке звернули увагу, зокрема, Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні, Незалежна міжнародна слідча комісія щодо України, Управління Верховного комісара ООН з прав людини та Організація з безпеки і співробітництва в Європі, ми підтверджуємо наш заклик до всіх сторін забезпечити поводження з військовополоненими та цивільними інтернованими особами у повній відповідності до міжнародного гуманітарного права. Водночас з усіма затриманими та незаконно утримуваними цивільними особами також необхідно поводитися відповідно до міжнародного права прав людини. Ми закликаємо Росію припинити катування та жорстоке поводження із затриманими.

Ми також закликаємо Росію забезпечити належні умови утримання під вартою, включно із забезпеченням базових потреб, таких як їжа, вода, одяг та медична допомога. Ми також закликаємо надавати своєчасну й точну інформацію про місцезнаходження та правовий статус затриманих, а також забезпечити доступ міжнародних гуманітарних організацій, таких як Міжнародний комітет Червоного Хреста, до таких осіб. Крім того, ми закликаємо припинити практику утримання осіб без зв'язку із зовнішнім світом і всі переслідування за політичними мотивами, підтримуючи право на справедливий судовий розгляд для всіх затриманих, і припинити несправедливе поводження з тими, хто не класифікується як військовополонений відповідно до Женевських конвенцій.

Ми також вимагаємо негайного звільнення цивільних осіб, незаконно затриманих Росією через їхню діяльність або переконання, висловлені до окупації, або утримуваних без пред'явлення звинувачень у місцях позбавлення волі, і закликаємо припинити насильницькі зникнення.

Ми висловлюємо серйозне занепокоєння щодо незаконного примусового переміщення Росією українських дітей на тимчасово окупованих територіях

України, а також їх незаконної депортації до Росії з достовірними твердженнями про підтримку з боку Білорусі та вимагаємо їх негайного й безумовного повернення. Ми також закликаємо до повної прозорості щодо місцеперебування та статусу цих дітей; негайного розкриття місцеперебування українських дітей, зокрема дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування, у Росії та їх безпечного повернення до своїх сімей, законних опікунів і громад; а також припинення незаконного усиновлення чи будь-яких змін особистого статусу українських дітей.

Ми висловлюємо нашу підтримку зусиллям із возз'єднання сімей та міжнародній співпраці з метою визначення найкращих інтересів кожної окремої дитини та забезпечення безпечного повернення та реабілітації всіх постраждалих дітей у межах ініціативи Bring Kids Back UA та Міжнародної коаліції за повернення українських дітей.

Ми продовжуємо повністю підтримувати міжнародні зусилля з притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах та інших серйозних міжнародних злочинах, включно з незаконними депортаціями, насильницькими зникненнями, позасудовими вбивствами та жорстоким поведінням із військовополоненими та цивільними особами. Ми підтримуємо зусилля щодо співпраці з Міжнародним кримінальним судом та іншими відповідними органами з метою притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах та інших злочинах, що викликають міжнародне занепокоєння, в контексті агресивної війни Росії проти України.

Для досягнення вищезазначених цілей ми погоджуємося співпрацювати на основі таких принципів, що лежать в основі Монреальських зобов'язань, які спрямовані на сприяння поверненню військовополонених, незаконно затриманих цивільних осіб та незаконно депортованих або примусово переміщених дітей.

Монреальські зобов'язання:

1. Ми зобов'язуємося посилити співпрацю між Україною, державами-партнерами та міжнародними організаціями для консолідації зусиль у подоланні вищезазначених гострих проблем; виступати за дотримання Женевських конвенцій та проводити дискусії на високому рівні з державами-посередниками, яким довіряють, з метою надання допомоги та підтримки українцям у Росії; продовжувати підвищувати міжнародну обізнаність щодо цих питань та впроваджувати стратегічні комунікаційні кампанії для утримання глобальної уваги.

2. Ми підтримуємо зусилля, спрямовані на визначення, на додаток до наявних механізмів Женевських конвенцій, держав-посередників, яким сторони довіряють у переговорах щодо безпечного повернення військовополонених,

українських цивільних осіб, включно з незаконно депортованими та примусово переміщеними дітьми, та створення механізмів для третіх країн, яким сторони довіряють у наданні допомоги та послуг із підтримки українським громадянам у Росії.

3. Ми зобов'язуємося підтримувати Україну в реінтеграції цивільних осіб і військовополонених, які повертаються, забезпечуючи, щоб: особлива турбота й увага приділялися реабілітації дітей, а послуги надавалися відповідно до найкращих міжнародних практик і найкращих інтересів дитини; і щоб були розроблені програми з надання психологічної та соціальної підтримки для всіх репатріантів.

4. Разом ми також зобов'язуємося підвищувати міжнародну обізнаність про жорстоке поводження Росії з українськими військовополоненими, незаконне затримання та жорстоке поводження Росії з українськими цивільними особами, а також про незаконну депортацію та насильницьке переміщення українських дітей. Ми зобов'язуємося впроваджувати скоординовані стратегічні комунікаційні кампанії для залучення світової спільноти до цих питань, а також співпрацювати у притягненні до відповідальності всіх осіб, винних у міжнародних злочинах, скоєних в Україні та проти неї.

Насамкінець – ми високо цінуємо лідерство та гостинність Канади, а також її ініціативу щодо проведення Міністерської конференції з людського виміру разом із Норвегією та Україною і дякуємо їм за те, що вони об'єднали нас заради спільної мети – міжнародного миру та безпеки.